

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ЗА КОРДОНОМ ТА В УКРАЇНІ

І. О. МАЗІНА, студентка гр. МГКТС-2014-1

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Уповноваженим органом з питань розвитку ДПП в Україні являється Міністерство економічного розвитку й торгівлі України, яке займається формуванням та забезпеченням реалізації політики в сфері ДПП, а також розвитком нормативно-правового регулювання в цьому питанні.

На сьогодні відповідно до постанови КМУ [1] державна підтримка реалізації інвестиційних та інноваційних надається у формі:

- державних гарантій для забезпечення повного або часткового виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єктів господарювання державного сектору економіки;
- прямого бюджетного фінансування та співфінансування;
- відшкодування відсоткових ставок за кредитами, отриманими суб'єктами господарювання у комерційних банках;
- часткової компенсації вартості виробництва продукції;
- кредитів за рахунок державного бюджету;
- субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам;
- кредитів (позик) і грантів міжнародних фінансових організацій, залучених державою або під державні гарантії;
- податкових, митних та валютних преференцій.

Всі ці механізми в різних комбінаціях є доцільними й для підтримки розвитку ДПП, яке також задекларовано в цьому документі [1]. Найбільш популярним для застосування механізмів партнерства є інфраструктурні проекти, до яких найчастіше застосовується саме форма концесії. Україна, має досвід застосування концесійних угод ще з 1885 р., коли було оголошено Київського міською Думою конкурс на будівництво міської залізниці. Та не дивлячись на те, що кількість проектів зростає з кожним роком, помилок менше не стає. Слід зауважити, що існують приклади невдалого досвіду концесії в Україні. Так, наприклад, перша спроба реалізації повноцінної співпраці державного та приватного секторів для розвитку стратегічного державного об'єкта у сфері авіації була зроблена при модернізації «Міжнародного аеропорту «Львів». Але реалізацію проекту за допомогою цього механізму було припинено, оскільки переможець висунув вимоги, які не були передбачені умовами інвестиційним конкурсу, а саме: забезпечення урядових гарантій захисту інвестицій, надання права самостійно формувати тарифи, а також звільнення від деяких податків. Наразі модернізація «Міжнародного аеропорту «Львів» відбувалась за рахунок державних коштів [2].

В умовах докорінних соціально-економічних змін особливої актуальності набувають дослідження інноваційних форм співпраці держави і бізнесу задля

досягнення суспільно значущих цілей. Формат державно-приватного партнерства дозволяє осмислити і запропонувати адекватний тип державно-управлінських відносин, що здатний суттєво впливати на результативність економічних реформ і подальший розвиток українського суспільства.

Найважливішою ознакою, безперечно, можна вважати характер фінансових відносин, оскільки саме фінансові відносини для різних типів ДПП можуть суттєво відрізнятися. Механізм співпраці держави та бізнесу у своєму сучасному вигляді вперше був упроваджений наприкінці 70-х рр. XX ст. у Великій Британії. Британська модель ДПП отримала назву “приватної фінансової ініціативи” (private financing initiative). Особливістю британської моделі є те, що компенсація витрат приватного інвестора здійснюється згодом за рахунок прибутків від експлуатації (нерідко інвестор залучається до подальшої експлуатації об’єкта і організації його діяльності) чи бюджетних виплат. Інвестиційні проекти, що впроваджено у Великій Британії в форматі ДПП у період 1987 – 2008 рр., стосуються таких секторів економіки: транспорт, охорона здоров’я, освіта, оборона, житловий сектор, телекомунікації та інформаційні технології, комунальна інфраструктура тощо. За даний період було підписано контрактів з ДПП на загальну суму 65,5 млрд фунтів стерлінгів [3].

В Україні ще відсутні реальні традиції його застосування, не опрацьована певна модель організації ДПП, відтак, цей механізм можна вважати інноваційним та незвичним щодо впровадження.

Таким чином, ДПП може стати в Україні дієвим засобом консолідації фінансового, управлінського та організаційного потенціалу державного і приватного секторів з метою розв’язання актуальних завдань суспільного розвитку. В умовах ресурсних обмежень (насамперед, бюджетних коштів усіх рівнів) саме ДПП є випробуваним механізмом залучення фінансів та іншого потенціалу (люди, сучасні технології тощо) з метою створення, модернізації і розвитку об’єктів життєво важливої інфраструктури. Судячи з досвіду сучасних розвинутих соціальних практик [4; 5], залучення механізмів ДПП (співпраці держави і бізнесу) в контексті стратегій територіального розвитку може забезпечити сталі темпи соціально-економічного розвитку країни на основі реального упровадження є характерним для технологій нового державного менеджменту, програмно-цільового управління суспільними справами.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні: постанова Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2011 р. № 389// Офіційний вісник України від від 22.04.2011 № 28. – С. 94-98
2. Бобко У.П. Державно-приватні партнерства в Україні та перспективи їх впровадження на прикладі підготовки до Євро-2012 // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 1 (1). – 2011. – С. 274- 282.
3. Захарченко П. В. Проекти в галузі інфраструктури: партнерство державного та приватного секторів : підручник / [П. В. Захарченко, А. О. Сосновський, О. М. Гавриш, С. А. Ушацький]. – Київ : КНУБА, СПД Павленко, 2009. – 256 с.

4. Working Together for a Change : Government, Business and Civil Partnerships for Poverty Reduction in Latin America and the Caribbean. – Washington, D.C. : The World Bank, 1999. – 176 p.

5. Yang Y. (ed.) Public Private Partnerships in the Social Sector – Issues and Country Experiences in Asia and the Pacific. – Asia Development Bank Institution, ABDI Policy Paper. – 2000. – №1. – 353 p.

КОНЦЕСІЙНІ ВІДНОСИНИ ЯК ФОРМА ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ГАЛУЗІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

А. С. НІХОРОШЕВА, студентка гр. МОМГ-2014-1

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Житлово-комунальне господарство, на даний момент розвитку країни, є однією з найбільш відсталих галузей економіки, з багатьма проблемами, які потребують нових шляхів їх вирішення. Протягом останніх років спостерігається зростаюча недостатність бюджетного фінансування проектів. Унаслідок низького рівня інвестиційної привабливості, реалізація таких проектів не може здійснюватися тільки підприємницькими структурами. Тому, одним із можливих шляхів розв'язання даної проблеми є врахування елементів державних і приватних інвестицій і відповідного контролю з боку органів влади та приватних структур.

Дослідженням проблематики державно-приватного партнерства в галузі житлово-комунального господарства присвячені роботи таких вчених: О. Вікарчук, М. Войнаренко, І. Бернштейн, М. Богуславський, З. Варналій, В. Денисюк, В. Осіпов, Т. Пузанов, Т. А. Коляда, Г. В. Стадник та інших.

Партнерство держави і бізнесу (державно-приватне партнерство – ДПП) спрямоване на «реформування державної власності з метою її більш органічного включення в систему ринкових відносин», являє собою «альтернативу приватизації життєво важливих і стратегічно значимих об'єктів державної власності» [1, с. 5]. Державно-приватне партнерство це свого роду «інституційний та організаційний альянс державної влади і приватного бізнесу з метою реалізації суспільно-значимих проектів у широкому спектрі сфер діяльності – від розвитку стратегічно важливих галузей економіки до надання суспільних послуг у масштабах всієї країни чи окремих територій» [2, с. 61]. Саме масштабність проектів стратегічного значення обумовлюють необхідність концентрації та об'єднання фінансових, матеріальних, управлінських ресурсів і інвестиційних зусиль держави й приватного сектору.

У 2010 р. Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про державно-приватне партнерство», який визначив, що в рамках здійснення державно-приватного партнерства, у тому числі й у сфері теплопостачання та водопостачання, між державою і приватними партнерами можуть укладатися